

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/37/2023
Identifikačné číslo spisu:	6120370862
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6120370862.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, zastúpeného spoločnosťou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanej Y. S., narodenej B. o zaplatenie 2.711,18 eura s prísl., vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19Csp/49/2021, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. mája 2023 sp. zn. 12CoCsp/10/2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 11. októbra 2022 č. k. 19Csp/49/2021-89 žalobu zamietol; a náhradu trov konania žalovanému nepriznal.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie zostatku spotrebiteľského úveru. Konštatoval, že žalobcu vyzval na preukázanie splnenia odbornej starostlivosti podľa § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. v znení platnom a účinnom v čase uzavretia zmluvy, kde z formulárového tlačiva nevyplýva, aby veriteľ skúmal spôsobilosť žalovanej splácať predmetný dlh. Žalobca až na výzvu súdu predložil listinné dôkazy o tom, že akceptoval príjem vo výške 760 eur s tým, že ako prílohu prikladá dopyt zo Sociálnej poisťovne, z ktorého je zrejmé, že žalovaná bola zamestnaná avšak takýto listinný dôkaz súdu predložený nebol. Pokiaľ žalobca dôvodí, že žalovaná uviedla rodinný stav vydatá a žiadne vyživované deti s tým, že životné minimum pre žiadateľa úveru v tom čase bolo 194,58 eura, takéto tvrdenia nepostačujú a navyše nepodopreté listinnými dôkazmi, a či na strane žalovanej s odbornou starostlivosťou posúdil jej schopnosť splácať predmetný dlh. Súčasťou odbornej starostlivosti totiž nie je len zistenie úverovej zaťaženia klienta, ale aj zistenie všetkých výdavkov a ďalších záväzkov, ktoré môžu mať vplyv na spôsobilosť splácať predmetný dlh v danom prípade v trvaní 96 mesiacov. Neuniklo jeho pozornosti, že v predloženom dokumente o šetrení spôsobilosti žalovanej a o splnení odbornej starostlivosti zo strany banky je uvedený zoznam žiadostí, kedy žalovaná žiadala o poskytnutie úverov, kde boli uvedené žiadosti v roku 2017, ktoré boli odmietnuté, resp. odvolané a z čoho mohla banka usúdiť a zistiť, že žalovaná je v takej finančnej tiesni,

že neustále žiada a usiluje sa o poskytnutie úveru. V danom prípade o porušení odbornej starostlivosti svedčí aj to, že samotná žalovaná nedokázala splácať pri jej príjmoch predmetný úver týmito splátkami, ktoré boli dohodnuté napriek tomu, že sa javili tieto splátky pomerne primerané a vo výške spôsobilé na uhrádzanie pri čistom príjme 760 eur, avšak tento príjem nebol potvrdený a ani nijakým spôsobom overený. To, že banka nepostupovala podľa § 7 ods. 20 zákona, ktorého nesplnenie je považované za hrubé porušenie odbornej starostlivosti znamená, že v danom prípade pre hrubé porušenie odbornej starostlivosti je potrebné úver považovať za bezúročný a za bez poplatkov. Takýto úver nemožno pred jeho splatnosťou postúpiť v zmysle § 17 ods. 1 zákona, preto v danom prípade nie je daná aktívna legitimácia na strane žalobcu a žalobu z tohto dôvodu zamietol.

1.2. O trovách konania rozhodol podľa zásady úspechu, ale keďže žalovaná mala vo veci úspech, ale trovy konania jej nevznikli, tak jej náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 18. mája 2023 sp. zn. 12CoCsp/10/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd konštatoval, že v zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa. Možno od žalobcu ako veriteľa požadovať preukázanie skúmania bonity klienta, teda v uvedenom prípade bolo na žalobcovi ako veriteľovi, aby preukázal, že jeho právny predchodca si svoje povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov splnil teda, že v uvedenom prípade bola splnená povinnosť vyplývajúca z § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd poukázal na to, že síce z predloženého printscreenu výpisu z úverového registra vyplýva, že tento dopyt bol uskutočnený v deň poskytnutia úveru žalovanej, teda jeho právny predchodca skúmal záväzky žalovanej voči iným bankovým subjektom, avšak žalobca nepreukázal kedy a či vôbec zisťoval aj ďalšie bežné výdavky žalovanej, napr. na domácnosť, stravu, atď. Žalobca tak nepreukázal, či jeho právny predchodca skúmal celkovú finančnú situáciu na strane žalovanej pred poskytnutím spotrebiteľského úveru alebo až po jej uzatvorení, preto nebolo možné prisvedčiť tvrdeniu žalobcu o dostatočnom skúmaní bonity jeho právnym predchodcom, keďže v tomto smere žalobca neuniesol dôkazné bremeno tak, ako to už uviedol súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení. Žalobca síce poukazoval vo svojom odvolaní na to, že v rámci svojho vyjadrenia z 20. júla 2022 predložil aj dopyt do Sociálnej poisťovne, pričom z obsahu spisu vyplýva, že výstup dopytu do Sociálnej poisťovne malo byť pravdepodobne výsledok dopytu nachádzajúci sa na č. 1. 74 spisu. Z takto predloženého dopytu síce vyplýva, že rovnako ako dopyt do úverového registra bol vykonaný v deň poskytnutia úveru, avšak žalobca, resp. jeho právny predchodca nepreukázal, ako a či vôbec zisťoval aj ostatné výdavky žalovanej.

2.2. Odvolaciemu súdu v tomto smere vyplýva, že žalobca, resp. jeho právny predchodca v prípade ďalších nákladov a záväzkov žalovanej vychádzal len z jej tvrdení, ktoré uviedla v žiadosti o poskytnutie úveru. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, a teda, že právny predchodca žalobcu neskúmal všetky aspekty a okolnosti na strane žalovanej, teda možno konštatovať, že z tvrdení žalobcu nevyplýva ani to, či si jeho právny predchodca utvoril reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej potrebnej pre posúdenie jej schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Žalobca síce poukazoval na výšku príjmu deklarovanú žalovanou, rodinnú situáciu, mesačné výdavky a existujúce záväzky, ale v prípade rodinnej situácie a mesačných výdavkov vychádzal len z vyjadrení žalovanej, bez toho, aby tieto mal preukázané. V prípade výdavkov, z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva odvolaciemu súdu, že nedošlo k ich dostatočnému skúmaniu, pretože boli uvedené len výdavky na domácnosť a záväzky, pričom právny predchodca žalobcu vôbec neskúmal bytové a rodinné pomery žalovanej, teda či táto býva sama alebo spolu s inými osobami, aké sú jej mesačné výdavky na stravu,

počet vyživovacích povinností, atď. Z uvedených dôvodov teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštalácie o nesplnení si povinnosti žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovanej splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1, resp. § 7 ods. 20 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa. Vzhľadom na vyššie uvedené je tak možné stotožniť sa so záverom súdu prvej inštalácie o tom, že právny predchodca žalobcu nedostatočne skúmal bonitu žalovanej, preto takéto nedostatočné konanie žalobcu je v zmysle zákona postihnuté sankciou nemožnosti úver predčasne platne zosplatiť.

2.3. Vzhľadom na to, že v predmetnom prípade si žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie dlžnej sumy voči žalovanej na základe postúpenia pohľadávky medzi žalobcom a jeho právnym predchodcom, súd prvej inštalácie sa následne správne zaoberal skúmaním, či žalobca je nositeľom aktívnej vecnej legitimácie, a to s ohľadom na splnenie podmienok upravených v § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Pre platné postúpenie pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere bolo potrebné súčasné splnenie podmienky spočívajúcej v subjektoch postúpenia pohľadávky (postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver na banku, zahraničnú banku, pobočku zahraničnej banky alebo subjekt s oprávnením udeleným Národnou bankou Slovenska na ponúkajú a poskytovať spotrebiteľských úverov) a podmienky spočívajúcej v predmete postúpenia (pohľadávka po konečnom termíne splatnosti alebo pohľadávka splatná pred konečným termínom splatnosti). Prvá podmienka spočívajúca v subjektoch postúpenia pohľadávky bola splnená, pretože išlo o postúpenie pohľadávky z banky na subjekt disponujúci oprávnením Národnej banky Slovenska. Rovnako tak ani odvolací súd vo vzťahu k prvej podmienke nemal pochybnosti o jej naplnení. Druhá podmienka pre platné postúpenia pohľadávky - spôsobilosť pohľadávky však naplnená nebola, a to vzhľadom na konštatovanú nemožnosť platného predčasného zosplatenia pohľadávky pre nedodržanie zákonom stanovených podmienok skúmania bonity, pričom v čase postúpenia pohľadávky táto zároveň nebola ani riadne splatná, t. j. nebola po konečnom termíne splatnosti. Ak teda nedošlo k platnému zosplateniu spotrebiteľského úveru, predmetom postúpenia pohľadávky v zmysle § 17 ods. 1 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch tak nemohla byť spôsobilá pohľadávka. Z uvedeného dôvodu tak možno dospieť k tomu, že záver súdu prvej inštalácie bol správny, preto súd prvej inštalácie žalobu správne zamietol. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správny výrok vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštalácie ako vecne správny potvrdil.

2.4. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešnou bola žalovaná, ktorej vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní pasívna, k odvolaniu sa nevyjadřila, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila, a podľa obsahu spisu jej ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštalácie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f), § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP.

3.1. Dovolateľ uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu - konkrétne v otázke vyriešenia právnej otázky platnosti postúpenia pohľadávky, pripustenia zmeny strany sporu počas prebiehajúceho sporového konania a následného (opätovného) skúmania platnosti postúpenia pohľadávky a aktívnej vecnej legitimácie žalobcu s opačným záverom, než tým, k akému došiel v čase, kedy pripustil zmenu strany sporu. Žalobca v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/57/2020 z 29. septembra 2021.

3.2. Zároveň dovolateľ poukazuje na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to výkladu ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o

zmene a doplnení niektorých zákonov v znení k 25. 05. 2017 (ďalej aj „ZoSÚ“) v spojení s ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ v otázke rozsahu povinností veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, a to či veriteľ postupoval s odbornou starostlivosťou, ak na splnenie povinností v zmysle uvedeného ustanovenia vykonal dopyt do úverového registra a do Sociálnej poisťovne a na základe výsledku dopytu z úverového registra v spojení s údajom o príjme spotrebiteľa zo Sociálnej poisťovne posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom do úvahy bral aj vyjadrenia žalovaného ohľadom jeho rodinného stavu a mesačných výdavkov.

3.3. Dovolateľ uvádza, že pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným zo spôsobov podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, (t. j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo prihladením na údaje z príslušnej databázy alebo registra, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu jedným zo spôsobov uvedených v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (tak ako v prejednávanej príhode), potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností (resp. nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu povinností veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou) podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, nakoľko zákonodarca v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Ide o výrokovú spojku (disjunkciu), ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz. Konajúce súdy v napadnutom rozhodnutí de facto novelizujú zákonodarcom prijaté znenie zákona, ktoré celkom jednoznačne uvádza, za akých konkrétnych podmienok možno hovoriť o hrubom porušení povinností zo strany dodávateľa, čo je však v právnom štáte neprípustné, nakoľko súd je povinný plnú právnu úpravu aplikovať. Konajúce súdy tak nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko v skutkovom prípade, kedy pôvodný veriteľ splnil požiadavky zákonodarcu, (pričom nespĺnenie týchto požiadaviek nenamietala ani jedna zo strán sporu) tieto požiadavky aktívne zmenili a prispôbil zákonné ustanovenia (to všetko pri nespornosti otázky skúmania bonity s odbornou starostlivosťou, keďže ani jedna zo strán sporu netvrdila opak) - zrejme s cieľom ochrany spotrebiteľa, ktorú však konajúce súdy zjavne nepoňali ako ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami a závadnými výrobkami, (ktorá ochrana je zmyslom ochrany spotrebiteľa), ale ako požiadavku na zastúpenie spotrebiteľa a aktívne vyhľadávanie dôvodov zamietnutia žaloby, a to aj za cenu výkladu zákona, ktorý nie je možné dosiahnuť iným spôsobom, než jeho výkladom contra legem. Vo vzťahu k citovaným odôvodneniam konajúcich súdov žalobca ďalej uvádza, že tieto sú zmätočné, pričom ani konajúce súdy v zásade neuvádzajú, akým spôsobom je skúmanie bonity zo strany veriteľa postačujúce (určili len to, akým spôsobom je nepostačujúce). Veriteľ po vzhliadnutí odôvodnenia napadnutých rozhodnutí nemôže žiadnym spôsobom zistiť, akého hrubého porušenia sa dopustil, resp. aké informácie mal ešte od spotrebiteľa vyžadovať, aby to pre konajúce súdy bolo dostatočné, keďže nie je orgánom verejnej moci a musí rešpektovať právne predpisy (napr. Všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov). Súd nemôže ani v spotrebiteľskom spore nahrádzať procesnú aktivitu strán v celom rozsahu, keď žalovaný nielenže nepredložil a nenavrhol vykonať dôkaz za účelom preukázania, že právny zástupca žalobcu neskúmal jeho bonitu, ale v konaní sa ani len nevyjadril. Žalobca v konaní preukázal celým radom listinných dôkazov skúmanie bonity spotrebiteľa oboma zákonom predpokladanými spôsobmi, (t. j. lustrácia v databáze a skúmanie výdavkov), pričom dôkazy spornými neboli. Žalobca v konaní nielen tvrdil, ale aj súdu predložením výpisu z úverového registra, výsledku dopytu do Sociálnej poisťovne, ako aj ďalších listinných dôkazov preukázal, že jeho právny predchodca pred poskytnutím úveru skúmal schopnosť žalovaného splácať poskytnutý úver, ako mu to prikazovalo ust. § 7 ZoSÚ - no z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu nie je vôbec zrejmé, ako sa súd s uvedenými listinnými dôkazmi a tvrdeniami vysporiadal.

3.4. Pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v tomto konaní, žalobca priamo poukázal na rozhodnutie dovolacieho súdu. Súd skúma aktívnu vecnú legitímáciu ex offio, činí tak kedykoľvek v priebehu konania a bez akýchkoľvek rozumných pochybností tak činí v čase, kedy má dôjsť k zmene subjektu na strane žalobcu. Súdna rozhodnutia (aj keď procesnej povahy) by si z logiky veci nemali protirečiť. Nesprávny je právny záver súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v predmetnom konaní, a navyše si protirečí s predtým vydaným uznesením súdu z 31. mája 2022 o pripustení zmeny na strane žalobcu. Podmienkou vyhovie návrhu na zmenu strany sporu je preukázanie prevodu alebo prechodu práva a nesmie sa v praxi stávať, že súd vyhovie návrhu na zmenu žalobcu a následne už s novým žalobcom žalobu zamietne pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie pre neplatné postúpenie pohľadávky. Táto otázka už predsa bola súdom vyriešená dňa 31. 05. 2022, kedy

súd uznesením rozhodol o pripustení zmeny. Dovolateľ poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/57/2020. Ak konajúci súd pripustil zmenu na strane žalobcu a následne žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu zamietol, potom je následný záver konajúcich súdov v rozhodnutí o veci samej nepreskúmateľný a v rozpore so svojím predchádzajúcim záverom, čím nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.5. Dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si dovolateľ vyčísľuje trovy dovolacieho konania do výšky 403,47 eura.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je treba odmietnuť, a to z nasledujúcich dôvodov:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

8. Pretože dovolateľ namietal nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), a či je zachované právo dovolateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

9. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, aktuálne napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť

sa prejavuje ako extrémny nesúlاد medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

10. K námietkam dovolateľa týkajúcim sa nedostatkov odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že právo na istú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán významnými pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Sériá A, č. 254-B, str. 49, § 30). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

11. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ namietal nedostatočnosť dôvodov odvolacieho rozhodnutia a to, že sa odvolací súd nevysporiadal vo svojom vyjadrení s listinnými dôkazmi, ako k výpisu z úverového registra a výsledku dopytu do Sociálnej poisťovne; a to, že ak konajúci súd pripustil zmenu na strane žalobcu a následne žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcu zamietol, potom je následný záver konajúcich súdov v rozhodnutí o veci samej nepreskúmateľný.

12. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z odôvodnení oboch rozhodnutí sú zrejmé právne úvahy odvolacieho aj okresného súdu, ktoré viedli k prijatiu konečného záveru. Súd prvej inštancie uviedol, čo je predmetom konania, aké skutočnosti tvrdili sporové strany, z ktorých vykonaných dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil, jasne a zrozumiteľne vysvetlil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, teda z akého skutkového stavu veci vychádzal, ktoré ustanovenia zákona aplikoval a ako vec právne posúdil a zároveň sa vysporiadal s podstatnými vyjadreniami a námietkami žalobcu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval ustanovenia, ktoré aplikoval, a z ktorých vyvodil právny záver o nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení na strane žalobcu, čo ho v

konečnom dôsledku viedlo k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby. Okolnosti, ktoré ho viedli k predmetnému právnomu záveru zdôvodnil konkrétne v bodoch 15. až 18. svojho odôvodnenia, v ktorých sa (podľa názoru dovolacieho súdu) dostatočne a preskúmateľne vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou, kde dáva odpovede aj na námietky dovolateľa uvedené vyššie v bode 17. tohto rozhodnutia. Ani v opravnom konaní súd nemusí odpovedať na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

12.1. Dovolací súd navyše pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe súdov nižšej inštancie, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplyva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

12.2. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom súdov nižšej inštancie nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Žalobca preto neopodstatnene namietal existenciu tejto vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

13. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ nedôvodne namietal existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP.

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

15. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“, a to ako dovolateľ túto otázku zdefiniuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1Cdo/126/2017, 1Cdo/206/2017, 1Cdo/208/2016, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/14/2017, 4Cdo/89/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/186/2016, 8Cdo/78/2017, 8Cdo/221/2017).

17. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne. Najvyšší súd uvádza tiež to, že pokiaľ dovolateľ namieta nesprávnosť alebo nepodloženosť niektorých skutkových záverov súdov, neprípustne tým predkladá na dovolací prieskum skutkové, nie právne otázky. Dovolací súd je pritom viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

18. Dovolateľ ako právne otázky vo svojom dovolaní uviedol:

1/ otázku vyriešenia právnej otázky platnosti postúpenia pohľadávky, pripustenia zmeny strany sporu počas prebiehajúceho sporového konania a následného (opätovného) skúmania platnosti postúpenia pohľadávky a aktívnej vecnej legitimácie žalobcu s opačným záverom, než tým, k akému dospel v čase, kedy pripustil zmenu strany sporu (ďalej ako „otázka 1/“);

2/ výkladu ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení k 25. 05. 2017 (ďalej aj „ZoSÚ“) v spojení s ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ v otázke rozsahu povinností veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, a to či veriteľ postupoval s odbornou starostlivosťou, ak na splnenie povinností v zmysle uvedeného ustanovenia vykonal dopyt do úverového registra a do Sociálnej poisťovne a na základe výsledku dopytu z úverového registra v spojení s údajom o príjme spotrebiteľa zo Sociálnej poisťovne posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom do úvahy bral aj vyjadrenia žalovaného ohľadom jeho rodinného stavu a mesačných výdavkov (ďalej ako „otázka 2/“).

19. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť právnej otázky 2/ z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP a právnej otázky 1/ z ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

20. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, nevymedzí právnu otázku, ktorá v dovolacom konaní ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku, a ktoré rozhodnutia mal dovolateľ na mysli. V opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom predpokladaný cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný svojvoľný dovolací prieskum priechiaci sa nielen, vo všeobecnosti, novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale konkrétne aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 3Cdo/6/2017).

21. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

22. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len ústavný súd) zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022-15, ktorý uviedol, že ... „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zdefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku, ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ,

resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020).“

23. Vo svetle horeuvedeného pristúpil dovolací súd k preskúmaniu prípustnosti podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu, vymedzeného dovolateľom.

24. Z námietok dovolateľa vyplýva, že čo sa týka otázky 2/, v danom prípade ide o otázku skutkovú. Dovolateľ preto nesprávne právne posúdenie veci odôvodňuje spochybnením skutkových zistení, ku ktorým dospeli sudy nižších inštancií. Dovolací súd zdôrazňuje, že tieto v dovolaní nastolené otázky, ktoré majú skutkovú (nie právnu) povahu, nemôžu byť relevantné z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP a nemôžu viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalobcu v zmysle tohto ustanovenia.

24.1. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

25. Dovolací súd zastáva názor, že zistenie skutkového stavu pri určovaní či veriteľ pri skúmaní bonity postupoval s odbornou starostlivosťou pri istých skutkových okolnostiach, je otázkou skutkovou a jej riešenie jednoznačne vychádza zo skutkových zistení zodpovedajúcich tomu-ktorému prípadu. Zodpovedanie predmetnej otázky je výsledkom vykonaného dokazovania v danom spore. Odvolací súd dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu nedostatočne skúmal bonitu žalovanej, preto takéto nedostatočné konanie žalobcu je v zmysle zákona postihnuté sankciou nemožnosti úver predčasne platne zosplatniť.

25.1. Odvolací súd v bode 16. svojho rozhodnutia riadne vyhodnotil, že „... síce z predloženého printscreenu výpisu z úverového registra vyplýva, že tento dopyt bol uskutočnený v deň poskytnutia úveru žalovanej, teda jeho právny predchodca skúmal záväzky žalovanej voči iným bankovým subjektom, avšak žalobca nepreukázal kedy a či vôbec zisťoval aj ďalšie bežné výdavky žalovanej, napr. na domácnosť, stravu, atď. Žalobca tak nepreukázal, či jeho právny predchodca skúmal celkovú finančnú situáciu na strane žalovanej pred poskytnutím spotrebiteľského úveru alebo až po jej uzatvorení, preto nebolo možné prisvedčiť tvrdeniu žalobcu o dostatočnom skúmaní bonity jeho právnym predchodcom, keďže v tomto smere žalobca neunesol dôkazné bremeno tak, ako to už uviedol súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení. Žalobca síce poukazoval vo svojom odvolaní na to, že v rámci svojho vyjadrenia zo dňa 20. 07. 2022 predložil aj dopyt do Sociálnej poisťovne, pričom z obsahu spisu vyplýva, že výstup dopytu do Sociálnej poisťovne malo byť pravdepodobne výsledkom dopytu nachádzajúci sa na č. l. 74 spisu. Z takto predloženého dopytu síce vyplýva, že rovnako ako dopyt do úverového registra bol vykonaný v deň poskytnutia úveru, avšak žalobca, resp. jeho právny predchodca nepreukázal, ako a či vôbec zisťoval aj ostatné výdavky žalovanej. Odvolaciemu súdu v tomto smere vyplýva, že žalobca, resp. jeho právny predchodca v prípade ďalších nákladov a záväzkov žalovanej vychádzal len z jej tvrdení, ktoré uviedla v žiadosti o poskytnutie úveru. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, a teda, že právny predchodca žalobcu neskúmal všetky aspekty a okolnosti na strane žalovanej, teda možno konštatovať, že z tvrdení žalobcu nevyplýva ani to, či si jeho právny predchodca vytvoril reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej potrebnej pre posúdenie jej schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Žalobca síce poukazoval na výšku príjmu deklarovanú žalovanou, rodinnú situáciu, mesačné výdavky a existujúce záväzky, ale v prípade rodinnej situácie a mesačných výdavkov vychádzal len z vyjadrení žalovanej, bez toho, aby tieto mal preukázané. V prípade výdavkov, z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie vyplýva odvolaciemu súdu, že nedošlo k ich

dostatočnému skúmaniu, pretože boli uvedené len výdavky na domácnosť a záväzky, pričom právny predchodca žalobcu vôbec neskúmal bytové a rodinné pomery žalovanej, teda či táto býva sama alebo spolu s inými osobami, aké sú jej mesačné výdavky na stravu, počet vyživovacích povinností, atď. Z uvedených dôvodov teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovanej splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1, resp. § 7 ods. 20 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa." Tým, že dovolateľ sa nestotožnil so závermi odvolacieho súdu, ktorý odobril postup súdu prvej inštancie, v podstate spochybňuje jeho skutkové závery.

25.2. Uvedené odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a samotná polemika dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu však nepredstavuje vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. K tomu dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok. Preto námietky dovolateľa týkajúce sa spochybňovania skutkových zistení a skutkových záverov považuje dovolací súd za neopodstatnené. Navyše, úlohou odvolacieho súdu v rámci dovolacieho konania nie je riešenie skutkových otázok, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

25.3. Dovolací súd okrem iného poukazuje pre úplnosť aj na rozsudok Súdneho dvora z 18. decembra 2014 č. C-449/13, kde bolo poukázané na článok 8 ods. 1 smernice 2008/48, nazvaný „Povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa", kde vo svojom odseku 1 upravuje: „Členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať." Článok 8 smernice 2008/48 bráni tomu, aby sa ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa uskutočnilo len na základe ním uvedených informácií bez toho, aby tieto informácie boli skutočne overené inými údajmi. Odseku 1 tohto článku jednak nebráni, aby bolo ohodnotenie úverovej bonity spotrebiteľa uskutočnené len na základe ním predložených informácií za predpokladu, že sú tieto informácie dostatočné, a že k obyčajným vyhláseniam spotrebiteľa sú pripojené dôkazy a jednak neukladá veriteľovi povinnosť systematicky overovať pravosť informácií poskytnutých spotrebiteľom. Súdny dvor sa taktiež vyjadril, že obyčajné nepodložené vyhlásenia spotrebiteľa nemôžu byť samy osebe dostatočné, ak k nim nie sú pripojené dôkazy.

26. Dovolateľ, ako už bolo uvedené vyššie týkajúc sa otázky 2/, konkrétne nevymedzil právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, nakoľko išlo o otázku skutkovú. Takáto otázka nemôže byť relevantná ani z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP a nemôže viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalobcu v zmysle tohto ustanovenia.

27. Čo sa týka otázky 1/, dovolací súd má za to, že záver napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sa teda v okolnostiach tohto dovolacieho konania netýkal len vyhodnotenia okolností pripustenia zmeny strany sporu počas prebiehajúceho sporového konania a následného skúmania platnosti postúpenia pohľadávky a aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch upravoval v § 7 ods. 1 povinnosť veriteľa pred uzavretím alebo zmenou spotrebiteľskej zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. V prípade, ak veriteľ túto svoju zákonnú povinnosť zanedbá, zákon sankcionuje takéto konanie v zmysle § 11 ods. 2 nemožnosťou vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, pričom odvolací súd dospel k záveru o nesplnení si

povinnosti žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovanej splácať úver.

27.1. Z uvedeného tak vyplýva, že takto dovolateľom nastolená otázka má v danom prípade povahu akademickú, ktorej zodpovedanie dovolacím súdom by nemohlo viesť k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Pritom cieľom civilného sporového konania (aj pred dovolacím súdom) je poskytnúť reálnu ochranu právam, nie riešiť teoretické otázky, ktorých výsledok sa nijako nepremietne do právnej sféry procesných strán.

28. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Text, ktorý dovolateľ zadefinoval a označil za otázku 1/ relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a) CSP, nie je otázkou, len na ktorej riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie, a teda sa nepovažuje za otázku zásadného právneho významu.

29. Je možné v tejto súvislosti uzavrieť, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo a nemohlo ani závisieť len od riešenia takto dovolateľom nastolenej otázky 1/ uvedenej v dovolaní, dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti ako neprípustné odmietol.

30. Dovolací súd preto konštatuje, že prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľom podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie žalobcu v danej časti odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

31. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľom formulované otázky nepredstavujú vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Preto dovolací súd dovolanie žalobcu v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP. Rovnako dovolateľ neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol v tejto časti podľa § 447 písm. c) CSP.

32. Žalovaná bola v dovolacom konaní úspešná, preto jej dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.